

BISERIC'A si SCOL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literaria si economica.

Ese o data in septemana: Duminec'a.

Pretiuul abonamentului:	Pretiuul insertiunilor:	Corespondintiele sè se adreseze Redactiune dela „BISERIC'A si SCOL'A“ in Aradu, la institutul pedagogicu-teologicu, éra banii la secretariatulu consistoriului romanu ortodoxu din Aradu.
Pentru Austro-Ungari'a pe annu . . . 5 fl. — cr.	Pentru publicatiunile de trei ori ce contieniu cam 150 cuvinte 3 fl., pana la 200 cuvinte 4 fl. si mai sus 5 fl. v. a.	
„ „ „ „ 1/2 annu . . . 2 „ 50 „		
Pentru Romani'a si strainetate pe annu . 7 „ — „		
„ „ „ „ 1/2 „ 3 „ 50 „		

Christos a inviatu!

Este nópte si intunerecu mare acopere intregu pamentulu, ér omenimea, ce se gasesce pe suprafaci'a lui, umbla orbecandu lipsita de lumin'a, carea se-i arete directiunea. Este teribila acésta situatiune. Omulu, opulu maretiu alu creatiunei se vede injositu prin propri'a sa vina, elu geme sub cea mai grea pressiune a vitiului si a coruptiunei. Mass'a cea mare a popóreloru este despoiata de demnitatea de omu, este redusa la starea de unu simplu instrumentu in manile despotului tiranu, si condemnata a purtá lantiurile sclaviei celei mai degradatórie; ér cei pucini, cari si-revindica numai pentru ei drepturile omului se nimicescu insisi pre sene in urm'a blestemului dreptátii eterne, carele ajunge de regula pre toti acei'a, cari se facu vinovati de fapte nedemne. Fariseismulu, mintiun'a, vitiulu, impilarea si tirani'a sunt idolulu conducetoriu, carele lu-intempini in familia, in viéti'a sociala, in viéti'a de statu, in reportulu dintre popóre si in totu loculu. Acestea sunt armele, prin cari voiesce a-si eluptá viitoriulu omenimea cufundata in pecate, fara se fie in stare a prevedé, cà ele i-facu ilusoriu orice progresu, i-falsifica scopulu vietii, si i-prepara ruin'a.

Acést'a erá sórtea popóreloru inainte de venirea Salvatoriului in lume. Acea Fiintia Inalta inse, carea imbina dreptatea cu indurarea nu mai putea suferi, cá faptur'a cea mai alésa a maniloru sale se remana pentru eternitate in deplorabil'a stare, in carea se strepusese in urm'a neascultării poruncii Creatoriului seu. Fiiulu Celui Atotputinte descinde din inaltimea ceriului, si sub chipulu de fiu alu omului satisface dreptátii divine, rumpe lantiurile robiei, luminéza pre popóre, si le aréta calea, carea conduce pre omu la perfectiune si fericire.

Este mare indurarea si nespusa bunatatea, ce o aréta Ddieu omului prin intruparea Fiului seu; dar omulu sub pressiunea releloru, ce lu-incungiura, nu voiesce se intieléga. Elu este surdu facia de adeverurile eterne, si nu voiesce se véda faptele divine

seversite de Messi'a celu promis. Sedusu de relele, in cari se tavalesce, omulu si-crede sdruncinata positiunea prin nou'a directiune, ce i-se aréta. Deci cauta ocaziunea se prinda si se omóre pre Acel'a, carele are stepanirea asupra mortii. Invetiacelelu seu lu-vinde pentru precieu a 30 de arginti; ér carturarii si fariseii lu-dechiara de criminalistu si usurpatoriu, si lu-crucifica. Fiiulu lui Ddieu, carele tiene tóte in manile sale, se umilescu inaintea vointiei Tatalui, se pléca furiei omului, si bea pacharulu mortii celei mai amare, ca sè se plinéscu cele dise despre Densulu, se satisfaca dreptátii eterne pentru pecatele nóstre si a trei'a di se invieze.

Este infióratoria tortur'a, este durerósa si crancena mórtea. Acést'a erá inse vointi'a Tatalui. Acést'a erá precieu decretatu pentru rescumperarea némului omenescu. „Parinte, de nu póte acestu pacharu trece dela mine, se nu-lu beau pre elu, fie voi'a T'a,“ se rugá Salvatoriulu lumii in gradin'a Getsimani, cand celu fara de lege vindea sangele celui nevinovatu. Elu se supune vointii Tatalui, si astfeliu „Fiiulu omenescu merge, cum este scrisu despre elu, se móra“ pentru cá din mormentulu Lui se resara pentru omenime viéti'a. Elu celu Atotputinte, ca nevinovatu se umilescu inaintea sententiei celei nedrepte a omului nemultiemitoriu. Elu „se da in manile peccatosiloru,“ primescu pentru pecatele nóstre torturi si mórte, pentru cá se invieze si prin inviarea Lui se rumpa puterea mortii, si din mormentulu seu se apara in lume triumfulu luminei, alu adeverului si alu dreptátii contr'a intunerecului, fariseismului si coruptiunei. Elu inviéza, pentrucá prin inviarea Lui se invinga libertatea si virtutea contra sclaviei si a vitiului.

„A inviatu Domnulu“: popóreloru bucurative serbandu astadi serbatórea serbatoriloru. „Intrati cu totii intru bucuri'a Domnului, bogatii si seracii impreuna dantiuiti, veseliti-ve astadi, més'a este plina. ospetati-ve cu totii,“ cà a inviatu Domnulu, si prin inviarea Lui s'au ruptu lantiurile robiei, s'a inauguratu o era noua, s'a pregatitu imperati'a lui Ddieu pre pamentu.

Triumfulu este mare, fructele lui nenumerate pentru omenime, căci totu ce are bunu societatea moderna si-are isvorulu seu in acestu actu de mare indurare a Creatoriului. Dar omulu nemultiemitoriu, elu, carele se vinde pre sine, desconsidera lumin'a, adevèrulu, libertatea si dreptatea mai in totu minutulu, se arèta nedemnu, si nu voiesce a-lu întielege si apreciuî. Amara este ironi'a, ce ni-o infacisiéza realitatea, in carea vedemu si astadi pre omu iu multe privintie condusu de animalitate cu fetii ei: egoismulu, barbari'a si tirani'a. Acést'a este inamiculu de mórte alu popóreloru, cà ni se arèta in totu momentulu, semne si minuni, vedemu in tóta diu'a esemple, ce ne admonéza spre bine, dar nu voimu a le întielege si apreciuî dupa adevèrat'a loru valóre.

Mantuitoriu condusu de amórea catra némulu omenescu se sacrifica, si se da pre sene victima pentru peccatele nóstre; ér noi desconsiderandu esemplulu lui, desconsiderandu interesele si viitoriu nostru sub masc'a unei false civilisatiuni ne nedreptatimu unii pre altii, sacrificàm si nimicimu adesea dreptulu, viéti'a esistenti'a si viitoriu multoru individi investiti cu aceleasi drepturi ca si noi, numai ca se putem satisface cutàrei pasiuni séu cutàrei tendintie unilaterali, fara ca se voimu a vedé si întielege, cà fundamentulu societàtiloru mari si mici ca si fericirea individiloru este: „lumin'a, adevèrulu si dieptatea.“

Tierile si popórele traiescu astadi in un'a din cele mai grele situatiuni. Preste orisontu plutescu nori grei, si mai in totu loculu intempini nemultiemiri si frecàri fara fine, cari conturba liniscea si siguranti'a individiloru si a societàtii.

Tiér'a nóstra este cercata in momentu de grele calamitàti, ér poporulu romanu din acésta tiéra este ingenunchiatu sub pressiunea timpului, încât abiá mai póte viá între grelele conditiuni de esistentia si viétiá, in cari se gasesce. Acestea sunt impregiuràrile, in cari ne chiama astadi biseric'a, se ne „bucuràm, si se ne veselimu“ in serbatórea serbatoriloru.

Sub pressiunea acestei situatiuni s'ar para, cà este cu anevioia, séu chiar imposibilu a ne emancipá de grigile dilnice, ce ne impresóra, si a ne indulci de bucuri'a si veseli'a, ce o prepara astadi biseric'a tuturor filoru ei. Acést'a ar fi inse o mare amagire, facia cu faptulu, cà orice reu ce s'a vediutu vre odata in lume, si-are de regula sorgintea sa in faptele nóstre. Se nu ne amagéscá si conturbe deci nici decât amar'a si trist'a sórte, in carea ne gasimu; ci aducendu-ne aminte de barbari'a trecutulu, de unele slabitiuni, de cari ne am facutu in timpulu din urma de multe ori vinovati in causele nóstre publice, precum si de indiferentismulu, ce s'a vediutu adese, a in midiloculu nostru — se privimu actualitatea de aceea ce este: de o consecintia in mare parte a tienutei nóstre. Se cugetàm apoi, cà bunatatea si indurare Provedintiei face se dispara consecintiele peccatoru comise acolo, unde se arèta sintóme de adevèrata indreptare, si astfelu se intràm astadi in cas'a Domnului, ca

se ne indulcimu de més'a cea bogata, preparata in abundantia de Domnulu pentru toti acei'a, cari voiescu se-se impartasiéscá de dulcetiele ei.

Veniti deci cu totii se gustàm din panea cea cerésca, veniti se „bemu beutura noua nu din pétra stérpa, ci din Christos, isvoritoriulu nestricatiunii.“ Veniti se ne desbracàm de omulu celu vechiu, si se ne imbracàm in omulu celu nou, in hain'a luminii si a virtutii. Veniti se ne bucuràm grupandu-ne sub flamur'a lui Christos ce pórtá inscriptiunea: lumin'a, adevèrulu, dreptatea si libertatea.

Acestea sunt ideile, ce trebue se ne conduca in acésta luminata si santa di. Acést'a este valóre bucuriei, ce ni-o prepara ea. Veniti deci cu totii se ne bucuràm de inviarea Domnului, ca din acésta bucuria se resara pentru toti o noua viétiá. Veniti se ne punemu cu totii umeru la umeru, ca se incepemu cu fortie de ajunsu opulu celu mare alu luminàrii poporulu romanu, insetatu atât de multu dupa lumina, dreptate si adevèru. Veniti cu micu cu mare se ne angagiàm puterile nóstre in servitiulu causei sante, se dàm poporulu nostru chran'a spirituala, ce o ascépta, si se facemu, ca acele talente numeróse si acele bracie capaci de lucru se produca fructele, cari sunt fundamentulu si conditiunile de viétiá ale popóreloru.

Serbatórea este mare, darurile, ce se revèrsa astadi asupra nóstra, sunt bogate. Veniti deci se ne inarmàm cu ele, si se le facemu fundamentulu putiernicu alu edificiului, pe carele voimu, se cladimu viitoriu nostru.

Educatiunea puterii cugetatórie.

Cand spiritulu e in stare a prelucrá, dupa placulu seu intipuirile deja procurate, atunci se nasce cugetarea in întiesulu latu alu cuventulu. Puterea cugetatória se manifestéza: a) ca activitate reproductiva; b) ca activitate productiva, si c) ca activitate reflectatória.

I. Activitatea reproductiva.

a) Memori'a.

Spiritulu are putere de a reproduce intipuirile ori cât de varie, cari au trecutu odata prin consciintia. Acésta reproducere se intempla séu de sine, séu prin impressiunarea obiecteloru esterne.

Puterea spiritulu, de a conservá si reproduce intipuirile dejá cuscigate se numesce *memoria*. Memori'a e *passiva*, cand consérva si intaresce sum'a intipuiriloru, si *activa*, cand renoiesce si destépta in modu armonicu representatiunile singuratice.

Memori'a póte fi privita dupa *cuantitutea* si *cualitatea* ei. Dupa cuantitate, memori'a póte fi reala, verbala, numeral, locala, tonica etc. precum materialulu séu sum'a intipuiriloru consta din obiecte, cuvinte, numeri, locuri, tonuri etc. — Éra dupa cualitate, memori'a este straordinaria, buna si slaba, precum este intensitatea memoriei.

Fiindu-cà memori'a straordenaria este unu daru deosebitu, noi ne ocupàm numai cu educatiunea memoriei bune, carea se póte însusí prin *deprindere rationala*. Éta midiloculu celu mai puternicu pentru cultivarea memoriei. Si de acestu midilocu trebue se ne folosimu cu totu dea-

dinsulu, căci incetandu deprinderea, si memori'a cea mai agera se timpesce pe di ce merge; si prin timpirea ei scade si progresulu in sciintia. Ce ne ajuta multimea intipuiriloru, daca acestea le am perde in momentul cand in le-am procuratu! Cunoscintiele cascigate numai pana atunci sunt proprietatea noastră, pana cand le pastrăm in memoria, in „magazinulu sciintiei,” precum o numesce Plutarch. De aceea au disu inca Romanii: „Tantum scimus, quantum memoria tenemus,” adeca, „Atât'a scimu, câtu conservăm in memoria.”

Memori'a buna intrunesce urmatóriele insusiri:

1. *Capacitatea* de a cuprinde usioru si sprintenu intipuirile oferite. Fara de acést'a capacitate si cele mai vii intipuirile trecu prin consciintia, fara ca se lase dupa sine vr'o impressiune solida; ceea ce este in detrimentulu inventiaturei adeverate. Celu ce posede acést'a capacitate, despre acel'a se dice, că are „capu usioru.”

2. *Organisarea* séu insusirea de a conservá in ordine intipuirile cascigate. Materialulu celu mai vastu, ce se pastréza in memoria, n'are nici o valóre durabila, daca nu este organisatu si explicatu precum se cade.

3. *Capacitatea* de a revocá cu usioratate intipuirile primite. Cu cât memori'a e mai bine organisata, cu atât si-revoca mai iute si usioru intipuirile, cari s'au aflatu dejá odata in consciintia.

4. *Tenacitatea* séu insusirea de a conservá cu taria intipuirile procurate; căci dela acést'a depinde multimea intipuiriloru pastrate si sfer'a memoriei. Celu ce nu intrunesce acést'a insusire, se numesce „uitucu.”

5. *Insusirea* de a conservá intipuirile cu precisiune, intregitate si fidelitate, si de a le reinói la timpulul seu.

Cunoscendu acuma insusirile memoriei bune, negresitu că educatorulu se va nevoi a deprinde in cât i-se pôte aceste insusiri.

Deprinderea memoriei se pôte face: a) dupa unele regule generale, si b) dupa unele speciale.

a) Regulele generale la deprinderea memoriei.

Legile asociatiunei ideiloru sunt totodata si legile deprinderei memoriei. De multe ori unele dintre intipuirile procurate se intuneca intratât'a, încât nu ne mai aducemu a minte de ele; despre aceste dicemu, că „le-am uitatu.” Asemenea intipuirii inse érași se potu revocá in memoria in modu imprumutatu dupa asia numit'a asociatiune a ideiloru, carea stá intru impreunarea unoru astfelii de intipuirii, cari se potu reproduce reciprocu. Intipuirile afine, se reproducu un'a pe alt'a astfelii, că aducendu-ne a minte de un'a, acést'a revóca si pre cealalta, cu carea a fost impreunata.

Revocarea se intempla dupa legile urmatórie:

1. *Legu asemenarei*, dupa carea intipuirile referitórie la unulu si acelasi obiectu, se reproducu imprumutatu.

2. *Legu coexistintiei*, conform cărei'a intipuirile cascigate in acelasi timpu séu in acelasi locu, se revóca imprumutatu.

3. *Legu contrastului*, dupa carea intipuirile contrarie se reproducu imprumutatu.

4. *Legu succesiunei*, conform cărei'a intipuirile se revóca in consciintia totu in ordinea, in carea s'au produsu.

b) Regulele speciale la deprinderea memoriei.

Cu tóte că calitátile individuale se deosebescu in mare mesura, totusi se afla unele regule, cari se potu aplicá atátu la deprinderea memoriei neglese cătu si la cea bine organisata.

Regulele sunt urmatóriele:

2. *Sè nu deprindemu memor'ia nici pré timpuriu, dar nici pre târziu.* Deprinderea memoriei se incepe numai atunci, déca spiritulu omenescu si-a procuratu dejá unele intipuirii, cari acuma au a fi tinue in consciintia. Si de

aici vedemu, că deprinderea functiuniloru intielegintiei premergu memoriei. Insarcinarea pré de timpuriu a memoriei produce de comunu timpirea ei. Ori ce putere pré încordata, si inca nevenita vremea, slabesce pe di ce merge, pana ce odata se nimicesce cu totulu. Astfelii stá tréb'a si cu memori'a. Dar si din contra, adeca intrelasandu a cultivá memori'a la timpulul recerutu, ea decade totu mai tare, ba se si timpesce cu totulu in lips'a de nutrimentu. De aici potemu deduce, că unii ómeni, cari nu si-au deprinsu memori'a in etatea frageda, mai târziu nu-su in stare a memorisá, devinu habauci. Timpulu mai potrivit pentru inceputulu deprinderei memoriei este, *etatea mai frageda*, cand copilulu dejá se afla in posesiunea unui evantu de intipuirii, căci atunci cu puteri mai mici potemu desvoltá memori'a mai bine, decât mai târziu cu puteri indoite.

2. Intipuirile, cari au a fi pastrate in memoria, se fia pre cătu se pôte de *intuitive*. Adeveturile abstracte si ideale trebue espliccate prin asemenári si ilustrári, ca se petruna in spiritulu copilului, căci totu ce e obscuru, nu potemu tienie in memoria.

3. Sè se destepte in copilu *interesu viu* pentru cele de invetiati. Cu cătu obiectulu este mai interesantu, cu atât'a e mai placutu, prin urmare se si pastréza mai tare in consciintia. De aceea se nu alegemu pentru deprinderea memoriei astfelii de obiecte, cari nu-su de folosu mare, căci copilulu neinteresandu-se de asemenea obiecte, trece pe langa ele cu tóta nepasarea.

4. Sè se destepte memori'a prin *memorisare*, căci acést'a se pôte considerá ca adeverat'a deprindere a memoriei. Aici avemu inse de observatu, că copiii sè nu memoriseze ceea ce nu intielegu, căci atunci se produce *mechanismulu*, carele este stricatosu. Acést'a se numesce *memorisare mecanica*. Totu ce trebue memorisatu, sè se esplice cum se cade, căci atunci cele de invetiati nu numai că se invétia usioru, dar se si pastréza temeinicu in memoria. Acést'a se numesce *memorisare intelectuala séu logica*.

5. *Repetitiunea* inca este unu midilocu fórte bunu la deprinderea memoriei. Cu cât repetimu unu obiectu mai desu, cu atât acel'a se intaresce mai tare in memoria.

6. Sè se tiena contu si de *sanetatea corpului si a spiritului*, căci defectele psihice si fizice impiedeca desvoltarea memoriei, ba une ori o si nimicescu in germenele ei.

(Va urmá.)

Reflessiuni critice la „a dou'a casatoria a pretiloru“ de Mihai Sturza.

(Fine.)

Trecandu acuma la insusi tractatulu dlui Sturza, aici mai antaiu autorulu face elogiulu si pe apologetulu casatoriei, probandu cu citate din s. scriptura originea divina acestui asiedimentu socialu; unu lucru de prisosu, căci nime in crestinismu nu trage la indoiala marea importantia a casatoriei pentru ajungerea scopuriloru destinate de Ddiu, inmultirea genului omenescu si perfectiunea lui. Protestantii o respecta ca pe unu *contractu naturalu*, ér in bisericele orientala si apuséna, ea este mai multu decâtu *contractu*, este unu misteriu sacru, care o pune ca tipu alu spiritualei uniri alui Christosu cu biseric'a. „Pentru aceea va lasá omulu pe tatalu seu si pe mum'a sa si se va lipi de muierea sa si vor fi amendoi unu trupu. Tain'a acést'a mare este, éra eu dicu de Christosu si de biserica.”¹⁾ In urmare, asertiunea dlui Sturza, că multi ómeni combatu casatori'a in crestinismu fie si din consideratiuni morale, trebue se o declaru de neintemeiata.

Cu tóte acestea insa, biseric'a orientala nu privesce casatori'a ca o datorie impusa tuturoru. Sunt motive si

¹⁾ Efes. 5. 31. 32.

circumstantie, care dispenseza pre omu si chiar ilu departeaza dela conditiunea casatorésca. Unii ómeni sunt cu totul necapabili de conditiunea casatoriei din caus'a infirmitatiloru, si a defectelor naturale. Adeseori si circumstantie externe impedeza pe cineva d'a intrá in legatur'a casatoriei, precum sunt gravitatea pozitiei s'eu estrem'a miserie. „Voiescu se fiti fora de grige. Celu ne insuratu ingrigesce de ale Domnului, cum se placa Domnului; éra celu ce s'a insuratu ingrigesce de ale lunei, cum se placa femeiei. 1) Nu impune biseric'a casatori'a nici la aceia, cari din liber'a vointia si pentru motive religiose preferescu viet'i'a celibatara. „Ér celoru necasatoriti si veduveloru, dicu cá bine li este de vor remané precum si eu; é, de nu se vor puté tienea, casatorésca-se.“ 2)

Nu intielegu dara, cum póte dlu Sturza se face din casatoria unu obligamentu generalu, ceea ce nici insusi Christosu si nici apostolii sei, n'au facutu precum n'au facutu ei obligamentu generalu nici din celibatulul religios; pentrucá „nu toti cuprindu devintulu acest'a, ci numai aceia caror'a li s'a datu . . . Celu ce póte cuprinde, se cuprinde.“ 3) Cuvintele apostolului Pavelu: preotulu trebuie se fia barbatu alu unei femei, si in specialu verbulu „trebuie“ nu se referescu la obligamentulu casatoriei cum crede dlu Sturza, ci la aceea, cá daca preotulu voiesce a-se insurá, elu se póte insurá numai odata. Altfelu, daca textulu citatu ar impune preotiloru casatori'a, prin acést'a apostolulu ar veni in contradicere atatu cu sine cátu si cu enunciatulu mantuatoriului Christosu, cáci nu se póte ca intr'unu locu se recomande celibatulul, ér in altu locu se impuna casatori'a ca lege imperativa; parerea dlui Sturza cá Christosu ori apostolii au impusu casatori'a preotiloru in modu imperativu, concediendu-se celibatulul numai laiciloru s'eu mireniloru, este unic'a in felulu seu. Insusi dlu autoru permite intr'unu locu, cá unii din santii parinti urmandu esemplulu apostoliloru in abnegatiunea de sine, duceau viet'ia celibatara, si „acést'a, dice dsa, nici astadi nu se opresce la cei ce voiescu.“ Cum póte dar totu dsa se afirma cá preotiloru li se impune casatori'a ? !

Dlu Sturza, precum se vede, a cercatu argumente biblice pentru casatori'a a dou'a a preotiloru, dar ne aflandu-le, si-permite a restalmaci cuvintele santului apostolu Pavelu, sustienendu cá versetulu: preotulu trebuie se fie barbatu alu unei femei, impune de detori'a fia carui preotu, ca in continuu se fia casatoritu, va se dica si atunci, candu elu nu ar avea inclinare pentru casatorie. Ei bine! Óre dlu Sturza, care se pretinde a fi omu liberalu, nu vede cá prin acést'a insusi vatema libertatea consciintei individuale ? Si biseric'a togmai pentru a respectá libertatea consciintei individuale, ea nu impune casatori'a ca detoria pentru toti crestinii, precum nu impune nici celibatulul, ci ilu privesce numai ca o *conditiune esceptionala*. De aceea, nici nu face ea din celibatu o lege *irevocabila* pentru cei ce s'au angagiatu la acést'a, cum face biseric'a papala, ci lasa in libertatea fiacaruia de a renuncia la starea celibatara, si de a-se angagiá liberu in legaturile casatoriei, candu in consciinti'a sa scie, cá observarea celibatului i este imposibila. Prin acést'a, biseric'a ortodoxa respecta sant'a scriptura, care apróba celibatulul, respecta institutiunea naturala si divina a casatoriei, respecta libertatea consciintei individuale, si in fine, respecta moral'a, carea se opune la contractarea in perpetuu a obligatiuniloru superioare naturei, si pe care cineva nu-e siguru de a-le puté observá cu rigorositate.

Dlu Sturza privesce celibatulul admisu de biseric'a ortodoxa, si oprirea preotiloru dela a dua casatoria de o natura cu celibatulul impusu de biseric'a papala, pe candu diferinti'a, intre aceste doue este fórté mare. Biseric'a papala

pretinde, ca la intrarea in cleru, fia care se depuna votu perpetuu pentru celibatu, dupa care ea nu mai admite posibilitatea contractarei unui matrimoniu legitimu, ér biseric'a ortodoxa n'a recunoscutu nici odata votulu perpetuu alu celibatului, si condamna cu energia principiile care se opunu perceptului casatoriei, perceptu basatu pe insasi natur'a si pe o institutiune divina positiva. Asia dara, se nu confundamu celibatulul *admisu* in biseric'a nostra si celibatulul *pretinsu* dela preotii veduvi cu celibatulul din biseric'a apuséna. La noi celibii si preotii veduvi sunt liberi d'a contractá unu matrimoniu legitimu: singur'a conditiune ce li se impune de biseric'a este renunciarea la pozitiei loru de monachi s'eu de preoti. In urmare, trebuie se declaru, cá dlu Sturza vorbesce in contra adeverului historicu, candu afirma, cá santii parinti au opritu vr'odata casatori'a a dou'a la crestini. Da, au potutu se aiba si santii parinti opiniunile loru individuale relativu la cuvintele apostolului: dicu celoru necasatoriti si veduveloru, bine este loru de vor remané in starea acést'a, biseric'a insa nu le a sanctionatu ca lege, si nici cá a opritu vr'odata casatori'a a dou'a la crestini.

Desfidu pe dlu Sturza se ne arate macar unu singuru canonu, care se fi opritu acést'a. Sinodulu dela Laodiceea n'a facutu alta, decátu a combatutu opiniunile individuale a-le unoru episcopi, cari socoteau de pecatu casatori'a a dou'a, si puneau sub epitomie pe crestinii, cari o contractau, oprindu-i unu anu ori doi ani dela cuminecatura. Consulte dsa canónele conciliului dela Laodiceea, si anume can. 1, si va aflá, sum siguru, cá asertiunea dsale: „pe crestini ii-au respinsu santii parinti 364 de ani numai la o casatorie“ este luata din ventu, si lipsita de adeverulu istoricu; ba, mai multu, ea este unu anacronismu neiertatu, cáci, dupa acést'a asertiune, ar urmá, ca santii parinti se fi traitu mai nainte chiar d'a fi intemeiatu Christosu biseric'a sa, si in timpulu predicarei sale; insa period'a loru incepe numai dupa period'a apostoliloru, si anumitu cu parintii apostolici.

In cátu pentru casatori'a a dou'a a preotiloru, intréga legislatiunea bisericéi celoru d'antaiu optu secolu, a definit'o ca necompatibila cu caracterulu sacerdotalu obtienutu prin hirotonire, necompatibilitate, ce invederéza din chiar cuvintele apostolului Pavelu: preotulu se fie barbatu alu unei femei! Dlu Sturza va trebui se scie ca preotu, cá desi misterele sunt de-o potriava dupre sanctitate, totusi sunt osebite charurile ce se comunica prin ele, unele conferescu charuri mai inalte decátu altele. Togmai de acea, administrarea loru se urméza conformu cu diferitele stari si conditiuni a-le crestinului, semnalandu gradat'a lui perfectiune. Unu charu mai inaltu se confere, celoru ce se dedica la unu servitiu specialu alu bisericéi, in tain'a preotiei. „Ori câte veti legá pre pamentu, legate vor fi si in ceriu, si ori câte veti deslegá pre pamentu, vor fi deslegate si in ceriu.“ 1) Invederatu, cá preoti'a este stadiulu de perfectiune superiora. Preotulu primindu la hirotonie charulu celu mai inaltu, elu insusi nu mai este subiectulu primitoriu, ci distributori alu charuriloru. „Noi suntemu conlocuitori ai lui Ddieu, dice S. Pavelu, ér voi sunteti tiarina a lui Ddieu, si zidire a lui Ddieu.“ Si: „Asia se ne socotésca fiecare ca pre nisce servi ai lui Christosu, si administratori ai misterieiloru lui Ddieu.“ 2) La acestea mai adaogandu instructiile date lui Timoteiu si Titu, cá trebuie se fia preotulu *fora prihana* s'eu *castu*, *barbatu alu unei femei*, *prudentu*, *cucernicu*, *dreptu*, *santu*, *infrenatu*, óre biseric'a n'a fostu in dreptu se interdica casatori'a preotiloru dupa hirotonire si se nu admíta in cleru pe cei casatoriti de a dou'a óra? Cine va putea contestá, cá invetiamentulu ei in privinti'a casatoriei preotiloru nu e conformu cu invetiamentulu apostolicu, cu doctrin'a revelata ?

1) I. Cor. 7. 31. 33.

2) I Cor. 7. 8.

3) Mat. 19. 11. 12.

1) Mat. 18. 18.

2) I Cor. III. 9. IV. 1. 2.

Daca dreptulu canonicu alui Siaguna este autoritate pentru dlu Sturza in definitiunea casatoriei in genere, elu trebuie atunci se fia autoritate si in definitiunea casatoriei preotiloru in specialu. In privinti'a acést'a éta ce dice elu la pag. 68: „Institutiunile bisericeii nóstre iaertá preotiloru casatori'a, ceea ce ei trebuie se-o faca fiindu cetitori séu cantareti in sa nu si dupa ce au primitu trept'a ipodiagonalá séu presbiterala.¹⁾ De aceea celibatulú pentru preoti totu deuna s'a combatutu, ori decâteori a venitu la vreunu sinodu ecumenicu séu localu sub desbatere; asia sinodulu ecumenicu VI. legiuesce: „cá de va voi vreunulu dintre aceia, cari vinu catra clirosu, se se casatoréscá pre lege, acést'a se-o faca mai înainte de hirotoni'a lorú in ipodiaconu, diaconu si presbiteru, cáci in sorandu-se ca presbiteri, cadu din trept'a lorú.“²⁾ De aci urméza, cá diaconiloru si presbiteriloru veduvi nu li se iértá a dou'a casatoria, dupe pracs'a vechia a bisericeii basata pre cuvintele apostolului Pavelu: „Presbiterulu se fia barbatu alu unei mueri.“

Dlu Sturza esplica cuvintele apostolului, ca si cum ele s'ar referi la poligamia, in sa ratacesce, pentru cá pracs'a bisericeii, marturisinea constanta si universalá, dovedesce contrariulu. Nici odata biserice'a ortodoxa n'a admisu a dou'a casatoria a preotiloru, acést'a o demústra in sasi actualitatea. Si candu dlu Sturza respinge regul'a ortodoxa a marturisirei constante si universale, elu respinge mijloculu de a cunósce doctrin'a revelata. Este in sa fórté caracteristicu ceea ce dsa sustiene cu privire la cuvintele apostolului: preotulu trebuie se fia barbatu alu unei mueri. Aceste cuvinte dice dsa „nu au, séu nu potu avea numai acea insemnatate, ca preotulu se fia numai odata casatoritu, ci ca se aiba numai o muiere si nu doue (poligamia) adeca in continuu pretinde se fia barbatu alu unei mueri.“ Acést'a esplicare arbitrara este o contradictiune logica, este o absurditate, cáci daca intielesulu cuvintelorú citate este ca preotulu numai odata se se in sóre, atunci cum totu aceste cuvinte se aiba si intielesulu d'a concede doue séu si mai multe casatorii preotiloru? Au dora S. Pavelu a vorbitu cu „ibis redibis?“ Ér cumca cuvintele citate nu se referescu la poligamia, este fórté invederatu, cáci ele fievescu esclusivu pe preoti; apoi óre numai preotiloru se fia oprita poligamia in crestianismu?

Domnulu Sturza nu provoca la pracs'a bisericeii, ci la ceea ce vede in casele preotiloru veduvi? Cu acést'a in sa nu documentéza, cá a dou'a casatoria a preotiloru este in practica, ci aceea, cá disciplin'a eclesiastica si moral'a le sguduescu din temelii chiar cei chiamati a-le protege, preotii altariului! Aici nu concessiunile vor restabili moral'a, ci o rigorósa aplicare a legiloru bisericesci. Cine nu póte pazi cu religiositate starea sa celibatara séu veduva, casatoréscá-se, dar nu aiba pretensiunea d'a fi aceea ce nu e, preotu dupa ordinulu apostolicu. Destulu este unuia ca acestui iertarea, si titlulu de presbiteru, legiuesce can. 26 alu sinod. VI ecum., ér de celelalte lucrari se se retiena; cáci „a binecúventá pre altii, dice S. Vasiliu, carele detoriu este a purtá grige de ranele sale, este nepotrivitu, cáci binecúventarea este impartasire de sanctificatiune, ér carele nu-o are acést'a, cum o va putea dá altuia? Deci nici in publicu nici in deosebi se nu binecúvinte, nici se impartiasca altor'a trupulu lui Christosu, nici se severiasca altu óre care ministeriu sacru.“ Relativu la esemplele de viétia escesiva a lui Solomonu si Davidu, observu cá ele nu-su eflusulu legii mosaice, si noi vorbimu, nu de cea ce-si permite cineva, ci de ceea ce permite legea. Apoi, Christosu pentru ce a venitu in lume? nu pentruca se completeze legea si se indrepte moravurile ómeniloru? Astfelu de esemple de altmintrelea ne estetice, nu facu nici unu servitiu moralulu publicu, ele incurageza togmai nemoral'a.

¹⁾ 1. Can. Necesaria

²⁾ Can. 6. VI.

Terminu dara reasumendu, cá a dou'a casatori'a a preotiloru nu este admisibilá nici dupa liter'a nici dupa spiritulu santei scripturi. O biserica particulara nu póte face nici o schimbare in constitutiunea si disciplin'a bisericeii universale, cum crede Dlu Sturza, cá póte face congresulu nationalu, fara ca se devina sismatica, precum nu póte face schimbare in dogme for'a deveni eretica.

V. Mangra.

Nr. 554. Epitr.

Ratiociniile fundatiunei Zsigaiene pe anii scolastici 187⁴/₅, 187⁵/₆, 187⁶/₇, si 187⁷/₈.

substernute prin consistoriulu din Oradea-mare cu comitiv'a din 5. martiu 1879. sub Nr. 220. epitr. dupace acelea s'au revediu si ratificatu prin comitetulu administrativu alu fundatiunei, conform dispositiuniloru §-lui 4. din statutele fundatiunali, luandu-se la revisiune s'a constatatú, cá:

I. Pe anulu scolasticu 187⁴/₅.

a) Perceptiunile facu.

1. Restulu cassei de pe an. 187 ³ / ₄ .	197 fl. 84 cr.
2. Arend'a boltelorú	1400 „ — „
3. Pentru viptu dela unu elevu	30 „ — „
4. Ofertu dela institutulu „Albin'a“	50 „ — „
	<hr/>
Sum'a	1677 fl. 84 cr.

b) Erogatiunile.

1. Viptulu aloru 10 elevi	732 fl. 81 cr.
2. Panea „ „ „	205 „ 8 „
3. Spalatulu vestmintelorú	40 „ — „
4. Onorariulu prefectului	50 „ — „
5. Contributiunea regéscá	273 „ 90 „
6. „ „ cetatienéscá	68 „ 54 „
7. Luminarea si incalditulu	103 „ 20 „
8. Pentru curatirea, repararea si asigurarea edificiiului	169 „ 50 „
	<hr/>
Sum'a	1643 fl. 3 cr.

Bilantiulu.

I. Perceptiunea	1677 fl. 84 cr.
II. Erogatiunea	1643 „ 03 „
	<hr/>
Remanenti'a	34 fl. 81 cr.

II. Pe anulu 187⁵/₆.

a) Perceptiunile.

1. Restulu cassei din 187 ⁴ / ₅ .	34 fl. 81 cr.
2. Arend'a boltelorú	1375 „ 03 „
	<hr/>
Sum'a	1409 fl. 84 cr.

b) Erogatiunile.

1. Viptulu aloru 9 elevi	594 fl. 88 cr.
2. Panea „ „ „	183 „ 21 „
3. Spalatulu vestmintelorú	40 „ — „
4. Onorariulu prefectului	50 „ — „
5. Contributiunea regéscá	333 „ 35 „
6. „ „ cetatienéscá	66 „ 60 „
7. Incaldirea si luminarea institutului	105 „ 50 „
8. Pentru repararea, asigurarea si curatirea edificiiilorú	250 „ 87 „
	<hr/>
Sum'a	1624 fl. 41 cr.

Bilantiu.

I. Perceptiunea	1409 fl. 84 cr.
II. Erogatiunea	1624 „ 41 „
	<hr/>
Deficitulu	214 fl. 57 cr.

caus'a este fara indoiele, ca imprejurările nu i-au permis se sosésca la expirarea termenului legalu, care-i ar' fi fost de ajunsu pentru completarea operei sale. Scurtandu Dvóstra insive acestu terminu spre a dá locu fara intaridire cameriloru, care au sè proceda la revisuirea art. 7. din constitutiune, ati primitu, in interesulu pazei Europene, cá Romani'a sè se confórme, cât mai curund si intru tóte, tratatului de la Berlinu, si ati doveditu astfelu o resemnare, unu curagiu si o abnegatie, care nu potu de câtu se ne redice in opini'a publica a lumii întregi. In fati'a unoru acte atât de convingetóre, in fati'a atitudinei demne, întieplete si patriotice a poporului romanu, speru, cá prejudecătile si banuelile, ce mai exista in afara, voru disparé, cá tóte uneltirele, ori de unde aru veni, voru fi dejudecate si cá, in scurtu timp, o apreciere mai echitabila in privinti'a nóstra va luá loculu unoru preventii cu totul ne justificate. Independenti'a Romaniei, pe care Dvóstra cei dantai ati proclamat'o, si pe care natiunea a dobandit'o prin energi'a ei si prin viteji'a armatei sale, daca nu si-a primitu inca deplin'a consecratie din partea unora din marile puteri, acést'a nu provine decât din nisce cause trecatore si cu totul circumstantiale. Am nestramutat'a convingere, cá din punctulu de vedere superioru alu intereselor generale si permanente ale Europei, tiér'a nostra va dobandi in curend dreptate. Atunci când peninsul'a Balcanica intréga erá in fiacari si când perspective noi si atragatore ne puteau seduce, Romani'a a resistatu la ori ce tentatii, si s'a feritu d'a fi pentru Europ'a o cauza de turburári si de complicatii. Ea nu a intratu in lupta decâtu in acelu momentu gravu, când inacti'a ei ar fi pututu se-i devie funesta si când estensi'a si dainuirea resboiului ar fi fost prejudiciabila nu numai ei insasi. ci chiar întregi Europe. Dupa resbelu, atunci când ea avea dreptulu a se asteptá, nu la sacrificiile dureróse ce se impunu natiuniloru invinse, ci la folósele, la cari au dreptu a pretinde acei, cari se întoreu incununati de succesu, ea a avutu forti'a, totu in interesulu pazei generale, a si-inecá durerea, si s'a resemnatu a primi stipulatiile tratatului dela Berlin. Ea a doveditu astfelu, in modulu celu mai ne indiosu, cá nu este unu elementu de prisosu in sistem'a statelor Europei, chiamate a constitui nisce temelii solide pentru pacea generala. Prin urmare o repetu, Europ'a i-detoresce dreptate si sum convinsu, cá ea nu va intardiá a-i o dá. Domniloru Senatori, Domniloru Deputati Amu trecut in timpulu acestei legislaturi prin imprejurári din cele mai grele, prin peripetii din cele mai periculoase si, cu tóte aceste, sum detoru a o constatá cu ferice — regimulu nostru constitutionalu nu a incetatu unu singuru momentu de a functioná in tóta vigórea lui. Libertatea individuala, a preseii, a intruniriloru si a tribuneli, intr'unu cuventu, tóte libertátile publice s'au exercitatu in deplinatatea lor, fara a fi vre-o data atinse, fara ca utilitatea lor se fie macar pusa in indoiele. Natiunea, ca si puterea executiva, au probatu prin acést'a, cá credinti'a lor in acestu regimu era întemeiata si cá institutiile liberale, de cari ne bucurám, sunt fundamentale cele mai sigure ale unui stat, scutulu seu celu mai puternicu in ori ce circumstantie. Forte in convingerile mele intime in acésta privintia, intarita si mai multu prin acést'a stralucita esperiintia; incredintiatu cá numai dela sincer'a si leal'a aplicare a legiloru si constitutiei aterna liniscea patriei si vitoriulu ei, Me veti gasi totu-déun'a nestremutat pe calea carea ne-a dusu deja la rezultate asiá de satisfacetóre, cale pe care sum siguru, cá toti Romanii me voru urmá. De si situatiunea orientului nu este inca asigurata si orizontele pare inca turbure in afara, de si in intru chiar avemu a resolve un'a din cestiile cele mai ardietóre, si care cu dreptu cuventu ne ingrisesce pe toti; totusi sum convinsu, cá putemu privi viitoriulu de nu fara serióse preocupári, celu putieniu fara téma. Patriotismulu D-vóstre va întielege cá, pentru a invinge tóte aceste dificultáti, trebuie acum, cá si in trecut, se remanemu cu totii

uniti in cestiunile cele mari, in acele cestiuni in cari nu este verb'a de interese séu de opinii de partida, ci de insasi siguranti'a statului Romanu. In timpu de atâtea secole, printre furtunile cele mai violente, cari au distrusu întregulu sistemulu alu statelor orientale si au sguiduitu chiar monarchiile europene, cari mai in urma trebuiau se devie expresi'a cea mai inalta a civilizatiei, poporul Romanu, de si coplesitu sub invasiuni, cari pareau, cá au sestérgea chiar urmele existintiei sale, a sciutu se resiste si se pastreze intacta nationalitatea s'a, totu asemenea elu va luptá, de asta-di înainte, si va invinge greutátile, la cari suntem séu mai putem fi espusi, déca si in viitoru vomu fi inspirati de unu singuru simtiementu: iubirea patriei, vomu fi misicati de o singura vointia: aceea de a ne consacrá binelui ei. Despre Mine domniloru Senatori si domniloru Deputati, am cea mai deplina incredere in întiepletiunea si patriotismulu natiunei, si ea póte fi sigura cá, in ori ce impregiurare Me va gasi totdéun'a in fruntea ei. Inainte de a ne desparti, am tienutu a veni in persóna in midiloculu Dvóstra pentru a ve multumí inca o data pentru puterniculu concursu ce ati datu intaririi edificului nationalu, urandu impreuna cu d-vóstre se traiésca Romani'a, iubit'a nóstra patria."

== **Unu siematismu** alu invetiatoriloru din Ungari'a apare in limb'a magiara in tipografi'a lui Stefan Gyulai in Arad sub titlulu: „országos tanító névtár.“ Opulu apare in 5 brosiure, din cari cea dantaiu a esitu degiá de sub presa. Elu va contiené date despre tóte scólele elementari, despre preparandii si reuniunile invetiatoresci. Opulu se eda de reuniunea invetiatoriloru din Arad, carea a incredintiatu cu redigerea lui pe notariulu ei Carol Szöllösy. Fiecare brosiura costa cu porto 55 de cruceri, daca se prenumera. Bani de prenumeratinne se trimitu la Mati'a Madai in Arad.

E d i c t u.

Dendata ce ubicatiunea lui *Gheorghiu Alesandru din Fabricu*, carele cu necredintia au parasitu pre legitim'a sa socia *Mari'a nascuta Stoianovicu*, nu se scie, densulu se citédia in descursu de unu anu si-o di se se presenteze naintea acestui scaunu protopresviteralu, ér in casu déca nu s'ar presentá elu atunci aici, caus'a diovertiala a sociei sale contra lui radicata se va pertractá in întielesulu canóneloru bisericesci si in absinti'a lui.

Din siedinti'a scanului protopresbiteralu, tienuta in Timisiór'a in 5. Martiu 1879.

Mel. Dregheciu, m. p,
Prot. Thimis.

C o n c u r s e.

1—3.

Pentru ocuparea vacantei parochii din Comuna *Moravia* (Aizenstein) Protopresviteratulu Oravitei, se deschide concursu pana in 8. Maiu a. c. calendariulu vechiu. Emulamentele sunt 300 f. v. a. dela societatea calei ferate, in locu de sessune si stol'a indatinata dela 174 de case. Doritorii de a ocupá acésta parochia, sunt avisati recursele lor provedinte cu documentele necesarie, si adresate comitetului parochialu a le trimite D. Protopresviteru *Jacobu Popovicu* in Oravitia.

Moravia in 23 martiu 1879.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu D. Protopresbiteru tractualu.

1—3.

Pentru parochi'a gr. or. de clas'a a III-a din *Ignesci-Mineadu* in protopresviteratul Ienopolei-Borosineu se escrie concursu cu terminulu de alegere pe diu'a de 23 Aprilie a. c. st. v. Emolumintele sunt: a) *Ignesci* $\frac{2}{4}$ sesiune pamentu aratoriu de a III-a clasa — cuartiru cu intravilanu — birulu parochialu dela 50 numere de case cu pamentu, câte una masura cucuruzu sfermatu si stolele indatinate. b) *Mineadu*: 6 jugere pamentu aratoriu de clasa III. cu unu intravilanu, birulu par. dela 30 numere de case câte o mesura cucuruzu sfarmatu si solele indatinate. Doritorii de a ocupá acésta parochia, au se produca testimoniu de teologia, de calificatiune, estrasu de botezu, si atestatu de moralitate. Recursele adresate comitetului parochialu, se voru trimite oficiului prot. in Borosineu celu multu pana la 18 Aprilie a. c. st. v. *Ignesci-Mineadu* 24 Martie 1879. Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Nicolau Beldea** adm. ppresviteratulu. —

1—3

Pentru statiunea invetiatorésca confes. gr. or. din comun'a *Holtmezesiu* in inspectoratulu Ienopolei-Borosineu — se escrie concursu cu terminulu de alegere pe 22 Aprilie a. c. st. v. Salariulu invetiatorescu: 180 fl. v. a, 5 cubule de grâu, 5 cubule de cucurusu, 8 orgii de lemne, din care este a se incaldí si scól'a, cuartiru cu gradina. Doritorii de a ocupá acésta statiune, au se produca testimoniu de preparandia, de calificatiune, si atestatu de moralitate, apoi sêse prezenteze pona la diu'a alegerei in vre-o duminica la sant'a Biserica, ca se-si arate desteritatea in cântările bisericesci si tipicu. Recursele adresate comitetului parochialu se voru trimite inspectorului scolaru **Nicolau Beldea** in Borosineu — pana la 18 Aprilie a. c. st. v. *Holtmezesiu* 24 Martie 1879. Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Nicolau Beldea**, inspect. scol.

1—3.

Pentru deplinirea parochiei vacante gr. or. romane din comun'a *Valisior'a*, protopresb. Caransebesiului se publica acestu concursu cu terminu de 6 septemani. Emolumintele sunt: Un'a sessia de 34 jugere, stol'a indatinata, birulu dela 100 case, á 50 cr. si cuartiru naturalu cu gradina de legume. Cei ce dorescu a ocupá acésta parochia au se substérna suplicele loru instruate cu testimoniile prescise de stat. org. si ord. cons. Oficiului protopresbiteralu pana la numitul terminu.

Valisior'a din siedinti'a comitetului parochialu tie-nuta la 9 Martiu 1879.

In contielegere cu dom. protopresbiteru tractuala **Nicolae Audreevicu**.

3—3.

Neaffandu-se concurenti in urmarea decisului consistorialu de sub nr. 605 B. din anulu 1874. la concursulu deschisu pentru vacant'a parochia *Carpesci-mici* in protopresbiteratulu Papezeului in acelasi anu, se escrie concursu nou pe langa urmatórele emoluminte: 1) Cas'a parochiala cu doue chilii si cu gradina; 2) pamentulu parochialu $\frac{3}{4}$ de sesie 3) dela inmormentare pentru prohodulu mare 3 fl. v. a. pentru inmormentarea mica 1 fl. pentru cununi'a din locu 2 fl. pentru unu botezu 20 cr. Dela tóta cas'a jumătate mesura de cucuruzu sfarmatu, si un'a di de lucru, celu ce are boi cu boi, si cari n'au boi cu man'a. Doritorii de ocupá acésta parochia sunt avisati a-si trimite recursele loru instruite cu documinte potrivite unei parochii de a III. clasa protopresbiterulu concernentu pana in 31. Martie v. éra in 3-a apriliiu sau a trei'a di de pasci va fi alegerea.

Datu in *Carpesci-mici* la 1 martie 1879.

Comitetulu parochialu.

Cu inuoiria si scirea mea: **Elia Moga**. Protopresbiterulu Papezeului.

2—3.

Pentru ocuparea statiunei invetiatoresci din *Bocsigu* in inspectoratulu Buteniloru, prin acést'a se escrie concursu cu terminu de alegere pe 2. Aprile a. c. adeca pe adón'a diua a SS-loru Pasci, avendu recurentii in acestu restimpu a se presentá vre-odata la biserica si a-si aratá deprinderea loru in cele rituali si didactice, éra recursele loru le voru substerne pe calea oficiului inspectoratului cercuale de scóle din Buteni (*Butyin.*) Salariulu invetiatorescu anualu e 150 fl. 12 cubule de bucate, 12 orgii de lemne, din cari se incaldiesce si scól'a si cuartiru liberu cu gradina de legumi.

Bocsigu, la 11 Martiu 1879.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Constantinu Gurbanu**, ppteru, inspect. cerc. de scóle.

2—3.

Pentru ocuparea statiunei invetiatoresci la clas'a II de nou infiintiata din *Almasiu* in inspectoratulu Buteniloru cu salariulu anualu de 168 fl. 20 sinice de bucate, 12 orgii de lemne, din care se incaldiesce si scól'a, si cuartiru liberu cu gradina de legumi — prin acést'a se escrie concursu pana la 3. Aprile a. c. in carea diua va fi si alegerea — avendu recurentii in restimpulu acest'a a se presentá vre-odata la scól'a esistinte din locu, unde in presinti'a fruntasiloru bisericesci si-va aratá deprinderea sa in cunoscintiele didactice, éra recursele loru le voru substerne pe calea oficiului inspectoratului cercuale de scóle din Buteni (*Butyin.*)

Almasiu, la 11. Martiu 1879. Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Constantinu Gurbanu**, ppteru, inspect. cerc. de scóle.

LUDOVICU SCHRODT

pantofariu in Aradu.

Strad'a Forray, in cas'a lui Nádasdy,

visavi de berari'a Pölzl,

se recomanda a primí comande pentru

pantofi de barbati, dame si copii.

Totu de odata atrage atentiunea p. t. publicului asupra marelui seu depositu de pantofi. Primesce comande din giuru, si le esecuta cu cea mai mare promptitudine.

3—3.

NEGUTIATÓRI'A

la

6—6.

„màti'a négra“
a lui

FRANCISCU si EDUARDU TONES

d'in Aradu, in piati'a principala

si-recomanda stabilementulu ei bine aprovisiontu pentru droguele, bacanii, specerii, articuli de coloratu, farine totu soiulu, sementie pentru economii si gradine, papire si feliu de feliu de alte recuisite de scrisu si cu ape meneral totu de-a-un'a prospete.

Itóte aceste cu pretiurile cele mai eftine.

Comandele din provincia le efectuéza la momentu pr'in posta, punendu in contu pentru fia-care statiune numai portulu de cruceri 33. la o greutate de 5 chilo.